

Raport z realizacji JOB SHADOWING

projekt nr 2023-1-PL01-KA121-VET-000130224

Projekt realizowany w ramach Konsorcjum szkół zawodowych z terenu Podkarpacia, którego liderem jest firma EDU-IT, a szkołami członkowskimi są:

- Zespół Szkół Energetycznych im. gen. Władysława Sikorskiego w Rzeszowie
- Zespół Szkół Mechanicznych im. gen. Władysława Andersa w Rzeszowie
- Zespół Szkół Samochodowych w Rzeszowie
- Zespół Szkół Elektronicznych w Rzeszowie
- Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie
- Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu
- Zespół Szkół Technicznych w Łańcucie
- Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego im. Felicjana Dzierżanowskiego w Łańcucie
- Zespół Szkół Nr 2 im. Jana Kochanowskiego w Łańcucie

Spis treści:

Spis treści

1. Job shadowing w Portugalii - Lizbona.....	3
1.1. Uczestnicy.....	3
1.2. Ogólna charakterystyka.....	3
1.3. Wizyta w Professional School of Geographic Sciences	4
1.4. Wizyta w Direção-Geral do Território (DGT)	5
1.5. Wizyta w Centrum Edukacji i Rozwoju Pina Manique.....	5
1.6. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania	7
2. Job shadowing w Hiszpanii – miejscowość Valladolid.....	9
2.1. Uczestnicy.....	9
2.2. Ogólna charakterystyka.....	9
2.3. Wizyta w CIPF Juan de Herrera	9
2.4. Wizyta w Centro de Formacion Profesinal Cristo Rey.....	10
2.5. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania	11
3. Job shadowing w Turcji – miejscowość Manavgat.....	13
3.1. Uczestnicy.....	13
3.2. Ogólna charakterystyka.....	13
3.3. Wizyta w T.C. Millî Eğitim Bakanlığı	14
3.4. Wizyta w Manavgat Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	16
3.5. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania	17

1. Job shadowing w Portugalii - Lizbona

1.1. Uczestnicy

W dniach 20 – 24.05.2024r. w job shadowing w Portugalii wzięli udział:

- Bieniek Bogusław i Musz Dariusz
*Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego im. Felicjana Dzierżanowskiego
w Łańcucie*
- Fołta Wiesław, Tuczapski Krzysztof i Woźniak Łukasz
Zespół Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych im. A. Witkowskiego w Jarosławiu
- Wojtuch Krzysztof
Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie

Cel: Obserwacja metod i warunków edukacyjnych w innym kraju UE, poznanie organizacji kształcenia zawodowego, zasadami pracy nauczycieli, bazą dydaktyczną i warunkami pracy.

1.2. Ogólna charakterystyka

W Portugalii kształcenie jest obowiązkowe, trwa 12 lat, od 6 do 18 roku życia lub do ukończenia szkoły średniej II stopnia (ISCED 3). Edukacja publiczna jest bezpłatna i powszechna od 4. roku życia, włączając w to ostatnie lata przedszkola. Z uwagi, że jesteśmy nauczycielami w polskiej szkole na poziomie średnim, wizytowaliśmy szkoły odpowiadające również temu poziomowi, skupiliśmy się na szkole średniej.

Wstępem do szkoły średniej jest dyplom ukończenia szkoły podstawowej, którą uczeń kończy w wieku 15lat. Dyplom uzyskuje każdy uczeń, nie jest to wynik egzaminu. Dalszy kierunek kształcenia uczeń wybiera według własnych preferencji i zainteresowań.

Szkoła średnia (*en sino secundário*) oferuje kierunki: ogólny, techniczno – zawodowy oraz zawodowy, trwający 1-4 lata. Ukończenie pierwszego otwiera drogę na studia wyższe. Kierunek techniczny daje możliwość kontynuowania nauki na studiach wyższych nieuniwersyteckich. Zaś szkoły zawodowe uprawniają do podjęcia pracy lub dalszej nauki dającej dyplom.

Nauka w szkole zawodowej trwa 3 lata, jej absolwent posiada kwalifikacje i umiejętności do podjęcia pracy w wybranym zawodzie. Szkoła zawodowa kończy się

wykonaniem pracy „zaliczeniowej” przez ucznia. Praca ta jest nadzorowana i oceniana przez nauczycieli danej szkoły.

Na etapie kształcenia średniego istnieje również możliwość edukacji w postaci audiowizualnej lub wieczorowej. Szkołę średnią na kierunkach ogólnych kończą egzaminy zewnętrzne organizowane przez Biuro ds. Oceniania. Wyniki egzaminów są podstawą do przyjęcia na studia wyższe.

1.3. Wizyta w Professional School of Geographic Sciences

Pierwszą szkołą którą odwiedziliśmy była Professional School of Geographic Sciences Szkoła prowadzi kształcenie w kierunku kartografia, inżynieria środowiska.

Funkcję zastępcy dyrektora szkoły pełni tam Nuno Proenca. Podczas naszej wizyty w pierwszym dniu omówił nam zasady pracy w szkole, podstawy prawne edukacji w Portugalii, warunki lokalowe, bazę dydaktyczną i ofertę dydaktyczną placówki. Jest to szkoła o profilu zawodowym, kształci ok. 120 uczniów, ma 13 nauczycieli oraz 8 osób pełniących funkcję wspomagającą dla nauczycieli. Szkoła mieści się w jednym budynku zlokalizowanym obok Direção-Geral do Território (DGT). W Portugalii obowiązuje system klasowo-lekcyjny, w którym lekcje trwają 50 minut i są rozdzielone przerwami po 10 minut. Charakterystyczne dla tego kraju jest tzw. siesta, to znaczy, że pracodawca jest zobowiązany wyznaczyć dla każdego pracownika oraz ucznia minimum godzinną przerwę w porze obiadowej – jest to obligatoryjne. Lekcje dla ucznia zaczynają się o 8.00 i kończą się zwykle ok. 16. Skala ocen wynosi od 1 do max 20. Dużą wagę przywiązuje się do uczestnictwa ucznia w zajęciach, frekwencja poniżej 90% jest powodem bezwarunkowego wydalenia ucznia ze szkoły, przypadki losowe lub chorób nie są tak drastycznie traktowane, są objęte opieką placówki.

Nauczyciel w Portugalii nie jest zawodem o wysokim prestiżu i wysokich zarobkach. Zatrudnieniem i rekrutacją nauczycieli zajmuje się centralny urząd edukacyjny, który ogłasza i rozstrzyga konkursy na wolne miejsca pracy, zgłoszone wcześniej przez dyrektora szkoły. Tygodniowy wymiar czasu pracy w Portugalii wynosi od 35 do 44 godzin. Średni czas pracy to 8 godzin dziennie i 40 godzin w tygodniu. Tygodniowy czas pracy nie może przekroczyć 60 godzin. Początkujący nauczyciel ma 25 godzin „przy tablicy” zaś resztę godzin etatu określa się jako godziny dostępności w szkole.

W szkole odbywają się zajęcia teoretyczne, zaś zajęcia praktyczne odbywają się w zakładach pracy poza szkołą, podobnie jak zajęcia sportowe m.in. pływalnia. Zajęcia praktyczne mają charakter ciągły i „przeplatają” się z zajęciami teoretycznymi w tygodniowych planach uczniów. Minimalna liczba godzin zajęć praktycznych dla omawianej szkoły wynosi 5 000 w ciągu trzech lat nauki.

1.4. Wizyta w Direção-Geral do Território (DGT)

Kolejną instytucją było Direção-Geral do Território (DGT) - krajowy organ publicznym odpowiedzialny m.in. za prowadzenie polityki publicznego planowania przestrzennego i urbanistycznego, tworzenie i utrzymywanie geograficznych baz danych referencyjnych oraz utrzymanie krajowej sieci geodezyjnej i tworzenie krajowej kartografii. Instytucja ta odpowiadająca za opracowania geodezyjne dla Portugalii.

Jednym z najbardziej zapamiętanych momentów wizyty w Lizbonie było poznanie działania miernika poziomu morza w Cascais. To urządzenie (mareograf) – znane jako Cascais Tide Gauge – działa od wielu lat, monitorując już od 1877 roku poziom morza, co czyni go jednym z najdłuższych działających mierników pływów na świecie.

Dane z Cascais Tide Gauge wykorzystuje się w badaniach klimatycznych trendów wzrostu poziomu morza, które są kluczowym wskaźnikiem globalnego ocieplenia. Pracownicy Instytutu omówili sposoby cyfrowego opracowywania wspomnianych wyników, zaś pracownik mareografu przedstawił zasady jego działania. Obserwowaliśmy pracowników sporządzających mapy na podstawie pomiarów fotogrametrycznych.

1.5. Wizyta w Centrum Edukacji i Rozwoju Pina Manique

Kolejną szkołą była placówka: Centrum Edukacji i Rozwoju Pina Manique (Centro de educação e desenvolvimento pina manique) prowadząca kształcenie na kierunkach mechatronika samochodowa, technik informatyk, technik okulista, technik sportu technik komunikacja – marketing, public relations i reklama.

Casa Pia de Lisboa - szkoła z długimi tradycjami, założona została 3 lipca 1780 roku, za panowania królowej D. Maria I, przez Intendant Policji Diogo Incio de Pina Manique w formie sierocińca, gdzie dzieci miały szansę nauczyć się jakiegoś rzemiosła. W chwili obecnej szkoła podtrzymuje tradycje i jej oferta preferuje dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

W szkole młodzież nabywa wiadomości i umiejętności niezbędne m.in. dla mechanika samochodowego. W placówce znajduje się wiele pracowni specjalistycznych wyposażonych w narzędzia, maszyny i urządzenia niezbędne dla współczesnego mechanika. Z funduszy szkolnych kupowane są samochody, na których przyszli mechanicy poznają zasady budowy oraz zasady napraw wszystkich podzespołów współczesnych pojazdów.

Podziw budzą nowoczesne maszyny i urządzenia m.in. do sprawdzania i ustawiania geometrii nadwozia oraz pełnego serwisu klimatyzacji, będące na wyposażeniu szkolnych pracowni. Dopełnieniem są stanowiska symulacyjne do pokazu działania układów hamulcowych, kierowniczych czy pełnej instalacji elektrycznej.

Szkoła idzie za nowinkami w branży, ponieważ jedno ze stanowisk stanowi bateria z samochodu elektrycznego, będąca owocem współpracy placówki z producentem elektryków.

Mieliśmy także okazję do zwiedzania szkolnego laboratorium. W tym miejscu prowadzona jest innowacyjna produkcja małoseryjna między innymi pomocy dydaktycznych na potrzeby szkoły. Szkoła jest wyposażona w nowoczesną pracownię, gdzie uczniowie mają możliwość wykonywania wydruków 3D. To innowacyjne podejście do nauki pozwala na praktyczne zastosowanie teorii w praktyce i rozwijanie umiejętności technicznych. Dodatkowo, kładzie duży nacisk na ekologię i recykling, prowadząc działania związane z pozyskiwaniem surowców wtórnych. Uczniowie uczą się, jak przetwarzać te materiały na różne elementy, co przyczynia się do zwiększenia świadomości ekologicznej i promowania zrównoważonego rozwoju. Ponadto, szkoła oferuje program naprawy urządzeń elektrycznych, gdzie uczniowie mogą nauczyć się podstaw elektroniki i mechaniki. Dzięki temu, zdobywają praktyczne umiejętności, które mogą być przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Program ten nie tylko rozwija kompetencje techniczne, ale również promuje postawy proekologiczne poprzez naprawę i ponowne wykorzystanie urządzeń, zamiast ich wyrzucania. To wszystko sprawia, że szkoła jest miejscem, gdzie edukacja łączy się z praktycznymi umiejętnościami i troską o środowisko.

W tym miejscu każdy pracownik we współpracy z obsługą ma szansę dzięki zaawansowanej technologii stworzyć dowolnie wymyślony model, pomoc dydaktyczną lub urządzenie wspomagające jego pracę. Wspomniane laboratorium zajmuje się też naprawą zepsutego sprzętu AGD, który zostaje potem sprzedany, a pozyskane środki zasilają budżet laboratorium.

We wszystkich szkołach komunikacja odbywała się w języku angielskim, większość nauczycieli posługuje się językiem angielskim w stopniu komunikatywnym.

W czasie wolnym poznawaliśmy kulturę, zabytki i zwyczaje panujące w Portugalii. Dzięki doskonałej lokalizacji naszego zakwaterowania zwiedzaliśmy Lisbonę, niedalekie miasteczko Sintrę oraz Cascais. Popołudniowe wyjazdy pozwoliły na niezapomniane wizyty na Cabo de Roca oraz w Fatimie. Codziennie była okazja poznać lokalne przysmaki oraz tradycyjną portugalską kuchnię.

Ukończenie mobilności zostało potwierdzone otrzymaniem certyfikatów.

1.6. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania

Pobyt w Portugalii został przedstawiony i omówiony na spotkaniach Rady Pedagogicznej każdej ze szkół biorących udział. Nauczyciele byli bardzo zainteresowani przedstawianymi obserwacjami z tamtejszych szkół.

- Pierwsze co nas interesowało, to wyposażenie szkół na najnowszy sprzęt komputerowy (projekcyjny, audiowizualny), wyposażenie dydaktyczne, jak i sprzęt do pracowni specjalistycznych.
- Kolejną rzeczą, którą może uda się wprowadzić, to liczebność uczniów w klasach/grupach na zajęciach praktycznych. Klasy liczebne do max. 30 osób, ale grupy max. 6-7 osobowe.
- Ciekawym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie na zajęciach zawodowych, posługiwania się również językiem angielskim, używanie nazewnictwa części, narzędzi warsztatowych w języku angielskim. Wprowadzenie dokumentacji w języku obcym.
- Zamierzamy zwiększyć nacisk na nauczanie praktyczne, po rozmowie z dyrekcją szkoły, zamierzamy zwiększyć liczbę godzin zajęć praktycznych, kosztem zajęć teoretycznych.
- Na próbę, wzorem szkół portugalskich, wprowadzić egzamin wewnętrzny zawodowy po zakończeniu każdej klasy.

Kilka podpatrzonych rozwiązań chcielibyśmy wprowadzić do naszych szkół, jednak nie wszystkie zaobserwowane czynniki, są zależne od samej szkoły, nauczycieli czy dyrekcji. Wyposażenie naszych szkół odbiega od tego co funkcjonuje w Portugalii, wyrównanie standardów wymagałoby znacznych nakładów finansowych. Niektóre rozwiązania, na

Współfinansowane przez
Unię Europejską

przykład publikacja ocen uczniowskich na szkolnych korytarzach czy wymóg minimalnej frekwencji ucznia (90%) nie jest możliwy do wprowadzenia w naszym systemie prawnym.

2. Job shadowing w Hiszpanii – miejscowość Valladolid

2.1. Uczestnicy

W dniach od 18 do 25.05.2024r. pięciosobowa grupa nauczycieli wyjechała na tydzień do Hiszpanii w ramach projektu Erasmus+ numer: 2023-1-PL01-KA121-VET-000130224 realizowanego przez konsorcjum szkół zawodowych z terenu Podkarpacia.

Zespół nauczycieli reprezentował następujące szkoły:

- Magdalena Bardzik
Zespół Szkół Mechanicznych w Rzeszowie
- Ryszard Doroz i Marek Łania
Zespół Szkół Technicznych w Łańcucie
- Piotr Ozimek i Przemysław Pastuła
Zespół Szkół nr 2 w Łańcucie

2.2. Ogólna charakterystyka

Istotą tej wizyty było tzw. „job shadowing” czyli m.in. obserwacja lekcji prowadzonych w tamtejszych szkołach, zapoznanie się z hiszpańskim systemem kształcenia w tym kształcenia zawodowego, organizacją pracy szkół zawodowych, bazą dydaktyczną. Oprócz tego mieliśmy okazję przyglądać się wielu innym działaniom: pracy zarówno nauczycieli jak i uczniów na różnych stanowiskach, podczas zajęć teoretycznych i praktycznych. Podczas wizyty uczestniczyliśmy w lekcjach przedmiotów zawodowych i zajęciach praktycznych. Porównywaliśmy polski i hiszpański system edukacji, zapoznaliśmy się z dokumentacją szkolną, systemem oceniania i promocji uczniów.

2.3. Wizyta w CIPF Juan de Herrera

Pierwszą szkołą, którą odwiedziliśmy było centrum kształcenia zawodowego CIPF Juan de Herrera. Nauka w szkole zawodowej trwa od dwóch do sześciu lat, rozpoczyna się w wieku 15-16 lat. Edukacja zawodowa i techniczna odbywa się tu na trzech etapach: etap podstawowy, średni i wyższy. Każdy etap obejmuje dwa lata nauki. Nie ma ograniczeń wiekowych dla potencjalnych kandydatów. Często zdarza się, że osoby z wykształceniem wyższym po ukończeniu studiów postanawiają zdobyć zawód dołączając do kursu na

poziomie średnim lub wyższym. Poziom podstawowy w pewien sposób koresponduje z polskim kształceniem typu Hufiec Pracy/ szkoła branżowa I stopnia. Wszystkie trzy stopnie kształcenia zawodowego nie mają bezpośredniego przełożenia na polski system edukacji w związku z tym, że w centrum nie odbywa się kształcenia z przedmiotów ogólnokształcących, a jedynie zawodowych. Szkoła kształci w zawodach mechanik samochodowy, mechanik (operator obrabiarek CNC) oraz automatyk i mechatronik.

Nauka odbywa się w systemie dualnym. Zajęcia odbywają się w na dwie zmiany, w godzinach 9.00 - 21.00 z godziną przerwą na lunch. Centrum kształci ok. 800 uczniów, zatrudnionych jest 80 nauczycieli. Kształcenie odbywa się w grupach od 5 do 20 osobowych. Uczniowie oceniani są procentowo. Uczeń, który nie uzyskał wymaganego poziomu zobowiązany jest do powtórzenia kursu i nie jest dopuszczany do odbycia praktyki. Uczniowie w ciągu dwuletniego cyklu nauczania odbywają ponad 500 godzin praktyki w zakładach pracy. Szkoła jest zaangażowana w realizację projektów w ramach programu Erasmus+, praktyki zagraniczne cieszą się wśród uczniów dużą popularnością.

2.4. Wizyta w Centro de Formacion Profesinal Cristo Rey

Kolejną szkołą było Centro de Formacion Profesinal Cristo Rey. Do szkoły uczęszcza 1 600 uczniów, a pracuje w niej 100 nauczycieli. Jest to szkoła oferująca wszystkie stopnie kształcenia, począwszy od żłobka dla dzieci w wieku od 1. roku życia do kształcenia zawodowego na trzech poziomach dla uczniów w wieku 18+. Nauczane zawody obejmują następującego dziedziny przemysłu:

- elektryka i elektronika
- mechanika pojazdów
- mechanika (produkcja i montaż)

Uczniowie kursów zawodowych również szkoleni są w systemie dualnym i odbywają dużą ilość praktyk w zakładach przemysłowych.

Szkoła ta również jest zaangażowana w realizację projektów w ramach programu Erasmus+, a jej uczniowie wyjeżdżają na praktyki zagraniczne.

W czasie wolnym poznawaliśmy kulturę i zwyczaje panujące w Hiszpanii. Zwiedziliśmy zabytki historycznego miasta Valladolid oraz miasteczko Suancez w Cantabrii. Mieliliśmy przyjemność kosztować lokalnych potraw i specjalności.

Ukończenie mobilności zostało potwierdzone otrzymaniem certyfikatów.

2.5. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania

W przypadku szkolenia typu „job shadowing” elementem kluczowym są kompetencje komunikowania się w językach obcych, stąd wszyscy uczestnicy mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach z języka angielskiego. Większość uczestników szkolenia nie miało wcześniej doświadczenia w pracy w środowisku obcojęzycznym i wielokulturowym. Drugim zasadniczym elementem naszego szkolenia było poznanie odmiennego systemu edukacji oraz porównanie do naszych standardów.

Nasze spostrzeżenia po wizytach w szkołach hiszpańskich oraz w Urzędzie Miasta Valladolid w odpowiedniku naszego Wydziału Edukacji przedstawiają się następująco:

1) Liczba godzin typowych zajęć praktycznych w Polsce jest znacznie mniejsza niż w systemie hiszpańskim.

WNIOSEK: Nauczyciele przedmiotów zawodowych powinni realizować maksymalną, zgodną z podstawą programową, liczbę godzin nauczania w sposób praktyczny.

2) głównym priorytetem hiszpańskiej szkoły zawodowej jest wyposażyć ucznia w praktyczne umiejętności zawarte w podstawie programowej. W systemie polskim przeważa nacisk na stronę teoretyczną.

WNIOSEK: Nauczyciele przedmiotów zawodowych powinni realizować maksymalną, dopuszczalną podstawą programową, liczbę godzin nauczania w sposób praktyczny.

3) W czasie wielu dyskusji, wszyscy zgodnie podkreślali znaczenie pracy zespołowej, która u przyszłego absolwenta jest jedną z kluczowych umiejętności.

WNIOSEK: Zajęcia z przedmiotów zawodowych powinny być prowadzone w formie indywidualnej jak też zespołowej.

4) Znajomość języków obcych znacznie ułatwia współczesnemu nauczycielowi przedmiotów zawodowych nawiązywanie kontaktów oraz analizę nowinek technicznych i zagranicznej prasy fachowej.

WNIOSEK: Zachęcać nauczycieli, zwłaszcza przedmiotów zawodowych, do nauki i doskonalenia w posługiwaniu się językiem obcym.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

5) W czasie pobytu niejednokrotnie widzieliśmy nauczycieli podczas prowadzenia zajęć i w pokoju nauczycielskim. W pokoju zaskoczyła nas idealna cisza sprzyjająca skupieniu i pracy oraz spora liczba komputerów służących do pracy.

WNIOSEK: Zwiększyć liczbę dostępnych komputerów w pokoju nauczycielskim lub udostępnić pomieszczenie do „cichej” pracy dla nauczycieli.

6) Zajęcia w szkołach zawodowych w Hiszpanii są prowadzone w niewielkich grupach co ewidentnie wpływa na poprawę jakości kształcenia.

WNIOSEK: Wystosować wniosek do organu prowadzącego szkołę o zmniejszenie liczebności uczniów na zajęciach.

3. Job shadowing w Turcji – miejscowość Manavgat

3.1. Uczestnicy

W wyjeździe wzięło udział siedmioro nauczycieli:

- Grzegorz Wójcik i Piotr Dąbrowski
Zespół Szkół Elektronicznych w Rzeszowie
- Jakub Osmyk, Agnieszka Rachowicz i Mariusz Pilecki
Zespół Szkół Energetycznych w Rzeszowie
- Adam Fudali i Aneta Wiechecka
Zespół Szkół Samochodowych w Rzeszowie

3.2. Ogólna charakterystyka

W dniach 19-25 maja 2024 roku grupa nauczycieli wzięła udział w programie job shadowing w Turcji. Celem wyjazdu było poznanie metod nauczania stosowanych w tureckich szkołach, wymiana doświadczeń z tamtejszymi nauczycielami oraz zdobycie nowych inspiracji do pracy dydaktycznej. Podczas wizyty obserwowaliśmy, jak nauczyciele prowadzą lekcje różnych przedmiotów, w tym przedmiotów zawodowych, co pozwoliło nam na porównanie metod nauczania stosowanych w Turcji i Polsce. Mogliśmy zaobserwować, jak w praktyce wygląda prowadzenie zajęć teoretycznych oraz praktycznych, co było szczególnie cenne w kontekście kształcenia zawodowego. Przyglądaliśmy się pracy nauczycieli i uczniów w warsztatach, laboratoriach oraz podczas zajęć terenowych, co dało nam pełniejszy obraz edukacji zawodowej.

Nauka w technikum w Turcji trwa cztery lata, rozpoczyna się w dziewiątej klasie i kończy w dwunastej. Program nauczania obejmuje zarówno przedmioty ogólne, jak i zawodowe, co ma na celu kompleksowe przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy lub kontynuowania nauki na wyższych uczelniach. Podczas wizyty uczestniczyliśmy w lekcjach przedmiotów zawodowych oraz zajęciach praktycznych, co pozwoliło nam na bezpośrednie porównanie z polskim systemem edukacji. W tureckich szkołach duży nacisk kładzie się na kształtowanie umiejętności praktycznych w danym zawodzie między innymi przez praktyki zawodowe, które odbywają się w każdym roku nauki. W każdym tygodniu nauki uczniowie mają 3 dni praktyki zawodowej poza szkołą. Zapoznaliśmy się również z dokumentacją szkolną, systemem oceniania i promocji uczniów. Turecki system oceniania okazał się być bardziej złożony i oparty na regularnych ocenach, testach praktycznych oraz projektach, co

daje pełniejszy obraz umiejętności i wiedzy ucznia. Dokumentacja szkolna była bardzo szczegółowa, co ułatwia śledzenie postępów uczniów i planowanie dalszego kształcenia. Oprócz obserwacji zajęć dydaktycznych, mieliśmy również możliwość przyglądania się pracy administracyjnej szkół. Zwróciliśmy uwagę na organizację pracy sekretariatu, zasady współpracy z rodzicami oraz zarządzanie zasobami szkolnymi. Wizyta ta dostarczyła nam wielu inspiracji, które zamierzamy wdrożyć w naszej szkole, aby poprawić, jakość kształcenia i organizację pracy.

Całość wizyty była niezwykle wartościowym doświadczeniem, które wzbogaciło naszą wiedzę o tureckim systemie edukacji i pozwoliło na wymianę doświadczeń z tureckimi nauczycielami. Porównanie polskiego i tureckiego systemu edukacji umożliwiło nam identyfikację zarówno mocnych stron, jak i obszarów do poprawy w naszych metodach nauczania. Dzięki temu możemy wprowadzić innowacje i udoskonalenia w naszej szkole, aby jeszcze lepiej przygotować naszych uczniów do przyszłych wyzwań.

3.3. Wizyta w T.C. Millî Eğitîm Bakanlıđı

Pierwszą szkołą, którą odwiedziliśmy była T.C. Millî Eğitîm Bakanlıđı ANTALYA /

MANAVGAT - Manavgat Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Dyrektor: İlhan COŞKUN

Do szkoły uczęszcza 560 uczniów i pracuje 57 nauczycieli.

Kierunki kształcenia:

- rachunkowość i finanse
- technologia informacyjna
- marketing i sprzedaż
- zarządzanie biurem
- technologie chemiczne

Rozpoczęliśmy od spotkania z koordynatorem projektów unijnych i jednocześnie osobą odpowiedzialną za naszą wizytę Taha CEYHAN, dyrektorem szkoły İlhanem COŞKUN oraz innymi nauczycielami pracującym w szkole. Po spotkaniu zostaliśmy oprowadzeni po budynku, poznając rozkład pomieszczeń i wyposażenie sal lekcyjnych. Kompleks szkolny mieści się w pobliżu centrum miasta Manavgat. Sale lekcyjne i pracownie specjalistyczne wyposażone są w różne pomoce naukowe oraz narzędzia ICT takie jak projektory i tablice multimedialne. W pracy z uczniami wykorzystuje się również platformy edukacyjne a do

monitorowania postępów w nauce i frekwencji dziennik internetowy. Zostaliśmy także zapoznani z organizacją pracy szkoły, planem lekcji uczniów i nauczycieli, organizacją zajęć pozalekcyjnych oraz tradycjami szkolnymi. Zaznajamiając się z tureckim systemem edukacyjnym a w szczególności kształceniem zawodowym porównaliśmy go z polskim systemem kształcenia zawodowego zwracając uwagę na różnice i podobieństwa. W trakcie mobilności wzięliśmy udział we współprowadzeniu lekcji z przedmiotów zawodowych oraz języka angielskiego zawodowego w zawodzie związanym z technologią informacyjną. Obserwowaliśmy również lekcje, które prowadzone były metodami tradycyjnymi jak również z wykorzystaniem metod aktywizujących - między innymi projektu.

Szkoła ma czteroletni cykl nauczania, obejmujący klasy od 9 do 12, i oferuje bogatą ofertę edukacyjną, która cieszy się dużą popularnością i zainteresowaniem młodzieży. Zajęcia komputerowe dla grupy 25 uczniów są prowadzone równoległe przez czterech nauczycieli, co zapewnia indywidualne podejście i wysoką, jakość nauczania. Warto zwrócić uwagę na unikalny aspekt działalności szkoły, jakim jest prowadzenie działalności gospodarczej. Szkoła produkuje i sprzedaje samodzielnie wytworzone środki chemiczne, w tym mydła oraz zapachowe środki dezynfekcyjne. Uczniowie, biorąc udział w tym przedsięwzięciu, zdobywają praktyczne umiejętności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, marketingiem, pozyskiwaniem klientów oraz podziałem zysków ze sprzedaży. Dzięki temu mają okazję nauczyć się zarządzania finansami i pracy zespołowej w realistycznych warunkach rynkowych.

System nauczania w tej szkole jest dobrze zorganizowany i zrównoważony, z zajęciami odbywającymi się przez trzy dni w tygodniu w szkole oraz dwoma dniami przeznaczonymi na praktyki w firmach. Taki model kształcenia pozwala uczniom na zdobycie zarówno teoretycznej wiedzy, jak i praktycznych umiejętności zawodowych, co jest niezwykle cenne na rynku pracy. Ocenianie uczniów odbywa się w systemie punktowym. Aby uzyskać promocję do klasy wyższej, uczniowie muszą osiągnąć minimalny wynik na poziomie 50%. W przypadku, gdy uczniowie nie osiągną wymaganego progu, mają możliwość poprawienia wyników z danego przedmiotu, co daje im szansę na poprawę swoich umiejętności i wiedzy.

Podczas wizyty dowiedzieliśmy się od nauczycieli, że jednym z wyzwań jest pozyskanie kandydatów do szkół zawodowych. Pomimo tego, szkoła aktywnie angażuje się w realizację międzynarodowych projektów w ramach programu Erasmus+, co przyczynia się do podnoszenia, jakości kształcenia oraz rozwijania współpracy z innymi europejskimi placówkami edukacyjnymi. Szkoła prowadziła także wiele innowacyjnych inicjatyw mających na celu promowanie edukacji zawodowej, w tym warsztaty, seminaria oraz dni otwarte, które mają na celu zainteresowanie młodzieży kształceniem zawodowym i pokazanie perspektyw, jakie otwierają się przed absolwentami tego typu szkół.

3.4. Wizyta w Manavgat Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Kolejną szkołą było technikum Manavgat Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Dyrektor: Şenay GÜNAY

Kompleks szkolny mieści się w mieście Manavgat która jest drugim co do wielkości dystryktem prowincji Antalya o powierzchni 2283 km². Pracuje tutaj 71 nauczycieli i instruktorów kształcąc łącznie 741 uczniów mając do dyspozycji 22 klasopracownie, 17 pracowni specjalistycznych, 10 warsztatów, stołówkę bibliotekę oraz aulę. Praca tutaj odbywa się w systemie dwuzmianowym w godzinach od 8.00 do 21.40. Uczniowie uczą się tutaj jak budować statki morskie, nawigować nimi, dokonywać napraw.

Szkoła posiada bogatą bazę dydaktyczną między inny symulator mostka kapitańskiego, systemy do nauki nawigacji, udzielania pierwszej pomocy oraz wyposażenie do nauki gaszenia pożarów na statku. W skład szkoły wchodzi również warsztaty szkolne, w których uczniowie uczą się technologii budowy statków z drewna i z kompozytów. Zajęcia odbywają się stacjonarnie w szkole w pierwszym półroczu, natomiast w drugim uczniowie realizują zajęcia w formie praktyk pod nadzorem nauczycieli w zakładach pracy.

W czasie wolnym poznawaliśmy kulturę i zwyczaje panujące w Turcji. Zwiedziliśmy zabytkową część miasta Antalya oraz antyczną część miasta Side. Degustowaliśmy lokalne potrawy i tradycyjną turecką kawę i herbatę. Szczególne wrażenie wśród atrakcji turystycznych wywarły na nas ruiny starożytnego miasta w Side, świątynia Apollina, Fontanna (nimfeum) oraz wizyta w jednym z meczetów miasta Antalya. Po ciężkiej pracy był też czas na kąpiel w Morzu Śródziemnym i basenie.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

Ukończenie mobilności zostało potwierdzone otrzymaniem certyfikatów.

3.5. Wnioski i zalecenia do wdrożenia oraz praktycznego wykorzystania

Dzięki uczestnictwu w JOB SHADOWING istnieje możliwość:

- Zapoznania się ze sposobem prowadzenia lekcji w systemach edukacji odwiedzanych krajów, metodami nauczania, wykorzystywanymi podczas lekcji i zajęć praktycznych środkami dydaktycznymi i materiałami.
- Zdobywania nowej wiedzy z zakresu nauczanych przedmiotów zawodowych.
- Poszerzenia umiejętności językowych.
- Poprawienia umiejętności komunikacji w języku angielskim w życiu codziennym i zawodowym.
- Poznawania innych kultur i narodowości oraz ich historii i tradycji.
- Nawiązania nowych kontaktów zawodowych umożliwiających rozwój i doskonalenie współpracy zagranicznej reprezentowanej szkoły.

